

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) เพื่อศึกษาผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความมีวินัยในการรับประทายาต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ คลินิกโรคเอดส์ โรงพยาบาลสุวรรณภูมิ และโรงพยาบาลเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ระยะเวลาในการศึกษา 4 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ศึกษา

ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี ที่ลงทะเบียนและรับยาต้านไวรัสที่คลินิกโรคเอดส์ในโรงพยาบาลจำนวน 1,321 แห่ง ทั่วทุกภาคของประเทศไทย จำนวน 8,570 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี ลงทะเบียนและรับยาต้านไวรัสที่คลินิกโรคเอดส์โรงพยาบาลสุวรรณภูมิ และโรงพยาบาลเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยจับฉลากเพื่อเลือก 1 ใน 77 จังหวัดทั่วประเทศ ได้จังหวัดร้อยเอ็ด จากนั้นจับฉลากเพื่อเลือกโรงพยาบาลชุมชน 2 แห่งในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และจับฉลากเพื่อเลือกโรงพยาบาล 1 แห่งเป็นกลุ่มทดลองได้แก่ โรงพยาบาลสุวรรณภูมิ และ 1 แห่งเป็นกลุ่มควบคุมได้แก่ โรงพยาบาลเสลภูมิ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมการวิจัย จากนั้นจับฉลากประชากรเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบใส่คืน (sampling with replacement) โดยเขียนรายชื่อทั้งหมดและจับฉลากรายชื่อครั้งละ 1 คน หลังจากได้รายชื่อ 1 คน นำไปรวมกับรายชื่อที่ยังไม่จับฉลากเพื่อให้มีโอกาสในการถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่าเทียมกันทุกครั้งที่ถูกสุ่ม จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามที่กำหนดกลุ่มละ 23 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมในการวิจัย คือ

1. เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ที่มีวินัยในการรับประทายาต้านไวรัสไม่น้อยกว่าร้อยละ 95
2. ใช้น้ำยาต้านไวรัสสูตรพื้นฐาน

3. เป็นผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการอื่นที่ส่งเสริมความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม
4. เป็นผู้ที่สามารถสื่อสารได้โดยใช้ภาษาไทย
5. ยินดีเข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์ในการคัดกลุ่มตัวอย่างออกจากการวิจัย คือ

ในระหว่างดำเนินโครงการเกิดโรคติดเชื้อฉวยโอกาสและต้องเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ไม่มีกลุ่มตัวอย่างถูกคัดออกจากการวิจัย

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (power analysis) กำหนดค่าอำนาจการทดสอบเท่ากับ 80% และค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และใช้ค่าที่ได้จากการศึกษาของ อนุกุล เอกกุล (2551) กำหนดสัดส่วนของกลุ่มทดลองที่รับยาต้านไวรัสต่อเนื่องภายหลังการทดลองเท่ากับ 1.0 กลุ่มควบคุมเท่ากับ .813 ใช้ตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณความแตกต่างของสัดส่วน 2 กลุ่ม (Polit & Beck, 2008) ได้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อยกลุ่มละ 18 คน ในการศึกษาครั้งนี้คำนึงถึงการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างโดยคิดการสูญหายจากผลการศึกษาของ จุฬารัตน์ สุริยาทัย (2547) ที่พบการสูญหายของกลุ่มตัวอย่าง 15% แต่เนื่องจากเยาวชนมีโอกาสเกิดการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างมากกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ ดังนั้นในการวิจัยนี้จึงเพิ่มโอกาสการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างเป็น 20% ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มละ 23 คน รวม 46 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส และแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม มีรายละเอียดดังนี้

1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปผู้วิจัยสร้างขึ้นเองประกอบด้วย อายุ เพศ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย บุคคลที่ร่วมพักอาศัย ที่พักอยู่ใกล้สถานบันเทิง/เรียมย์ รายได้ของครอบครัว บุคคล/องค์กรที่เป็นแหล่งสนับสนุนด้านการเงิน ระยะทางจากบ้านถึงโรงพยาบาล ระยะเวลาในการรับรู้ว่าติดเชื้อเอชไอวี ระยะเวลาที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัส เหตุผลที่ทำให้ไม่รับประทานยาต้านไวรัสตามแผนการรักษา และการได้รับการสนับสนุนจากญาติ

1.2 แบบบันทึกความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส ใช้แบบบันทึกของสำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2549) โดยการนับเม็ดยา (pill counts) โดยเภสัชกร ด้วยการนับจำนวนเม็ดยาที่ให้ไปในครั้งก่อน จำนวนยาที่เหลือ จำนวนยาที่รับประทานต่อวัน และจำนวนวันที่ให้ยาไปรับประทาน เพื่อดูว่าผู้ป่วยรับประทานยาหรือไม่ และบันทึกในแบบบันทึกการนับเม็ดยา พร้อมทั้งคำนวณ % ความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนเม็ดยาที่ให้ไปในครั้งก่อน} - \text{จำนวนยาที่เหลือ}}{\text{จำนวนยาที่รับประทานต่อวัน} \times \text{จำนวนวันที่ให้ยาไปรับประทาน}}$$
 เกณฑ์การตัดสินความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส จะต้องมีการรับประทานยาต้านไวรัสได้ครบถ้วนอย่างน้อยร้อยละ 95

1.3 แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม ดัดแปลงจากเครื่องมือการประเมินพฤติกรรมเสี่ยงตามแบบสอบถามการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายของ วิมลศิริ ศรีคันทะ (2553) ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 24 ข้อ (คะแนนเต็ม 72 คะแนน) จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน และการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติด โดยคำถามเป็นข้อความไม่ใช่พฤติกรรมเสี่ยงจำนวน 12 ข้อ และคำถามพฤติกรรมเสี่ยงจำนวน 12 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำทุกครั้งที่ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง และไม่ปฏิบัติ ข้อคำถามเป็นการแสดงถึงการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงโดยให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาว่าตรงกับการปฏิบัติของตนเอง ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำทุกครั้งที่ปฏิบัติทุกครั้งที่เมื่อมีกิจกรรม	
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติเกือบทุกครั้งเมื่อมีกิจกรรม
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้งเมื่อมีกิจกรรม
ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลยเมื่อมีกิจกรรม
ไม่มีกิจกรรม	หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมนั้น

โดยพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อดังนี้

	พฤติกรรมป้องกัน	พฤติกรรมเสี่ยง
ปฏิบัติเป็นประจำทุกครั้งที่ปฏิบัติทุกครั้งที่เมื่อมีกิจกรรม	เท่ากับ 0 คะแนน	เท่ากับ 3 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	เท่ากับ 1 คะแนน	เท่ากับ 2 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	เท่ากับ 2 คะแนน	เท่ากับ 1 คะแนน

ไม่ปฏิบัติ เท่ากับ 3 คะแนน เท่ากับ 0 คะแนน
 หมายเหตุ ไม่มีกิจกรรม ไม่ระบุคะแนน

คะแนนแต่ละข้อรวมกันเป็นคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม โดยคะแนนสูงหมายถึง มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มมาก คะแนนต่ำหมายถึง มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มน้อย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่

2.1 แผนการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ พัฒนาขึ้นตามกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจที่พัฒนาโดยกิบสัน (Gibson, 1993) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การค้นพบสภาพการณ์จริง ใช้กลวิธีการยอมรับความเป็นบุคคลและการให้ความรู้และข้อมูลข่าว โดยจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์เพื่อให้เยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์มีสัมพันธภาพที่ดีและเกิดความไว้วางใจ กิจกรรมเรื่องราวชีวิตเพื่อให้เกิดการยอมรับสภาพปัญหาและการปฏิบัติของตนเอง ให้ความรู้เพื่อให้เรียนรู้กับโรคที่เป็น สามารถนำสู่การแก้ไขปัญหา ขั้นตอนที่ 2 การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ใช้กลวิธีการยอมรับความเป็นบุคคล โดยจัดกิจกรรมเล่าสู่กันฟังเพื่อให้ทบทวนปัญหาและการปฏิบัติของตนเอง และให้เปรียบเทียบสถานการณ์ของตนเองกับผู้อื่นเพื่อช่วยให้เกิดการรับรู้ตนเองในแง่บวกเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง ขั้นตอนที่ 3 การตัดสินใจลงมือปฏิบัติ ใช้กลวิธีการให้บุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง กำหนดเป้าหมายที่จะปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ การสนับสนุน อำนาจความสะดวก และให้ใช้แหล่งประโยชน์ที่จำเป็น การให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้แนวทาง รวมทั้งให้ข้อมูลเสริมแรงเชิงบวกเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติ โดยจัดกิจกรรมเส้นทางสู่ดวงดาว สนับสนุนให้เข้าถึงการรับยาต้านไวรัส สนับสนุนถุงยางอนามัยให้เพียงพอ ให้คำปรึกษารายบุคคลทางโทรศัพท์ พร้อมทั้งให้ข้อมูลเสริมแรงเชิงบวกโดยการกล่าวคำชมเชยและให้รางวัล และโทรศัพท์ติดตามการปฏิบัติทุกสัปดาห์ และขั้นตอนที่ 4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ใช้กลวิธีการยอมรับความเป็นบุคคลและการให้บุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติ โดยจัดกิจกรรมพันธะสัญญาใจ เพื่อติดตามและประเมินการปฏิบัติที่ผ่านมา และให้สะท้อนคิดถึงผลดีผลเสียของการปฏิบัติ รวมทั้งทบทวนการปฏิบัติที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเพื่อเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติให้เหมาะสมกับตนเอง ในกรณีที่ปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสมให้คงการปฏิบัติต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity)

1.1 ผู้วิจัยนำแผนการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยแพทย์ที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคเอดส์จำนวน 2 ท่าน พยาบาลที่ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์จำนวน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคเอดส์จำนวน 1 ท่าน และอาจารย์พยาบาลที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจจำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุม และความเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงความถูกต้องของภาษา ตลอดจนเนื้อหาให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้ดำเนินการวิจัย

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวี และการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเดียวกันกับผู้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาในแผนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุม ความเหมาะสมของเนื้อหา และนำข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index [CVI]) ได้เท่ากับ .89 จากนั้นนำมาปรับปรุงความถูกต้องของภาษา ตลอดจนเนื้อหาให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability)

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มไปทดลองให้เยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ที่รับบริการที่คลินิกให้คำปรึกษาโรงพยาบาลอาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความเข้าใจเนื้อหาก่อนใช้จริง แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นเพื่อทดสอบความสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .97

แผนการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ที่รับบริการที่คลินิกให้คำปรึกษาโรงพยาบาลอาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เป็นการประเมินความเข้าใจขั้นตอนต่างๆ และกิจกรรมก่อนนำไปใช้จริง หลังการทดลองใช้มีการปรับแก้กิจกรรมครั้งที่ 1 จากการจับคู่เพื่อนรู้ใจโดยผู้วิจัยใช้เกมส์ในการจับคู่เพศเดียวกัน เป็นการจับคู่โดยสมัครใจ เนื่องจากเป็นคนคุ้นเคยกันจึงทำให้มีความไว้วางใจในการเล่าเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ดำเนินการภายหลังจากได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยการแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการศึกษา ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการทดลอง ผู้วิจัยแจ้งการพิทักษ์สิทธิแก่กลุ่มตัวอย่างทุกคน เมื่อยินยอมจึงให้ลงลายมือชื่อยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หากมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ และคำนึงถึงความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างโดยพูดคุยปรึกษาหลังจากที่มีสัมพันธภาพที่ดี หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่เป็นการคุกคามต่อกลุ่มตัวอย่างในระหว่างพูดคุยหรือเข้ากลุ่ม และชี้แจงให้รับทราบถึงการศึกษาครั้งนี้ขึ้นอยู่ด้วยความสมัครใจ กลุ่มตัวอย่างสามารถออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่จำเป็นต้องอธิบายเหตุผลให้ผู้วิจัยทราบ ซึ่งการปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยจะไม่มีผลใดๆ ต่อบริการที่พึงได้รับจากโรงพยาบาลสุรธรรมภูมิ และโรงพยาบาลเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด นอกจากนี้ยังชี้แจงให้ทราบถึงข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา พร้อมทั้งเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น หลังเสร็จสิ้นการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่กลุ่มควบคุมเพื่อให้มีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส และลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มเติมเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและวิธีการรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยและวิธีการรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการรวบรวมข้อมูล

1.1 ทำหนังสือผ่านคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุรธรรมภูมิและโรงพยาบาลเสลภูมิ เพื่อขออนุญาตชี้แจงแนวทางในการทำวิจัย ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ภายหลังจากได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั้ง 2 แห่ง ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล และพบผู้รับผิดชอบคลินิกโรคเอดส์ของโรงพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 เลือกผู้ช่วยวิจัย 1 ท่าน เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบคลินิกโรคเอดส์และดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์เอชไอวี/เอดส์ในโรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มทดลอง ทำหน้าที่ในการสังเกตและจดบันทึกประเด็นเนื้อหาขณะทำกิจกรรมกลุ่ม และเตรียมความพร้อมผู้ช่วยวิจัยโดยให้เข้ารับการฝึกอบรม

หลักสูตรการเสริมสร้างพลังอำนาจร่วมกับผู้วิจัย การฝึกอบรมการสังเกตและการจดบันทึกการดำเนินกิจกรรมกลุ่มในการเสริมสร้างพลังอำนาจกับอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมกลุ่มเสริมสร้างพลังอำนาจที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงกระบวนการในการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ก่อนเริ่มดำเนินการวิจัย

1.4 ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ จักรวรรดิราชชื่อจนครบตามจำนวน กลุ่มละ 23 คน จากนั้นผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ และการได้รับค่าเดินทางในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างลงรายชื่อยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย กรณีกลุ่มตัวอย่างอายุน้อยกว่า 18 ปี ต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองและเยาวชนมีความพร้อมใจเข้าร่วมโครงการและลงรายชื่อเพื่อยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยจึงนำเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนัดหมายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการที่คลินิกโรคเอดส์ของโรงพยาบาลที่รับบริการในอีก 1 สัปดาห์

2. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

กลุ่มทดลอง ดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบ่งกลุ่มตัวอย่าง 23 คน เข้ากลุ่มในช่วงเช้า 12 คน และในช่วงบ่าย 11 คน เพื่อดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ

2. ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัว และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการนับเม็ดขาวจากเกสซกรเพื่อประเมินความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส โดยในการประเมินวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสจะปกปิดทั้งเกสซกรและกลุ่มตัวอย่าง

3. ดำเนินการเสริมสร้างพลังอำนาจตามขั้นตอนต่างๆ โดยแบ่งการดำเนินกิจกรรมเป็น 5 ครั้ง ตามระยะเวลาดังต่อไปนี้

กิจกรรมครั้งที่ 1 (สัปดาห์ที่ 1) ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างพลังอำนาจขั้นตอนที่

1 คือ การค้นพบสภาพการณ์จริง ใช้กลวิธีการยอมรับความเป็นบุคคล การให้ความรู้และข้อมูลข่าวสาร โดยจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ กิจกรรมเรื่องราวชีวิต และกิจกรรมให้ความรู้ ใช้เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักถึงปัญหาและทำให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ปัญหาของตนเอง

กิจกรรมการดำเนินการประกอบด้วย

- 1) จัดเตรียมสถานที่สำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม จัดให้กลุ่มตัวอย่างนั่งเป็นวงกลม เพื่อให้เกิดความใกล้ชิด เพื่อสร้างสัมพันธภาพและความไว้วางใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับผู้วิจัย
- 2) ดำเนินกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยทักทายเรื่องทั่วไปเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย และอธิบายขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการ พร้อมเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น ให้กลุ่มตัวอย่างแนะนำตัวเองและทำความรู้จักกับสมาชิกในกลุ่ม จากนั้นเล่นเกมส์ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและสนิทสนมกันมากขึ้น และจับคู่เพื่อนรู้ใจแบบสมัครใจเพื่อให้ทั้งคู่ได้มีความคุ้นเคยและไว้วางใจกัน สามารถเล่าเรื่องราวชีวิตให้เพื่อนฟัง และช่วยเหลือกันไปตลอดในช่วงดำเนินโครงการ สำหรับกลุ่มที่ 2 ดำเนินการในช่วงบ่าย 11 คน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง 1 คนที่เหลือจับคู่กับอาสาสมัครที่มีความสมัครใจเข้าร่วมในโครงการซึ่งเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ที่เป็นกลุ่มเยาวชนเช่นเดียวกัน
- 3) ดำเนินกิจกรรมเรื่องราวชีวิต โดยให้กลุ่มตัวอย่างจับคู่เพื่อนรู้ใจเพื่อเล่าเรื่องราวของตนให้เพื่อนฟังตั้งแต่รับรู้ว่าคุณติดเชื้อเอชไอวี ปัญหาที่พบเมื่อรับรู้ว่าคุณติดเชื้อ การปฏิบัติเกี่ยวกับการรับประทานยาต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม พร้อมทั้งบันทึกการปฏิบัติและปัญหาที่พบเมื่อรับรู้ว่าคุณติดเชื้อในใบงาน ผู้วิจัยถ่ายเอกสารเก็บใบงานไว้ 1 ชุด และนำไปใส่แฟ้มส่วนบุคคลให้กลุ่มตัวอย่างนำกลับไปด้วยทุกครั้ง
- 4) ผู้วิจัยให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่างในเรื่อง ความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส และการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้
- 5) ให้กลุ่มตัวอย่างบอกการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับประทานยาต้านไวรัส และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม สาเหตุที่ทำให้ขาดวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส และสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม
- 6) ผู้วิจัยทบทวนสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างเสนอและสรุปประเด็นปัญหา
- 7) ประเมินผลการผ่านกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจในขั้นตอนที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถบันทึกใบงานตามหัวข้อที่กำหนด และมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้วิจัยจะกระตุ้นให้เขียนบันทึกในหัวข้อที่กำหนดให้ครบทุกคน ก่อนให้เข้าร่วมกิจกรรมในขั้นตอนที่ 2 ของการเสริมสร้างพลังอำนาจ
- 8) หลังเสร็จกิจกรรมผู้วิจัยนัดกลุ่มตัวอย่างให้เข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไปอีก 1 สัปดาห์

กิจกรรมครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 2) ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างพลังอำนาจในขั้นตอนที่ 2 คือ การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ใช้กลวิธีการยอมรับความเป็นบุคคล โดยจัดกิจกรรมเล่าสู่กันฟัง ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์สามารถประเมินสาเหตุของการขาดวินัยและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มได้

กิจกรรมการดำเนินการประกอบด้วย

- 1) ให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในครั้งที่ 1
- 2) ให้กลุ่มตัวอย่างทบทวนความรู้ที่ได้รับในกิจกรรมครั้งที่ 1 โดยให้ทุกคนออกไปเขียนกระดานที่จัดเตรียมไว้เกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่ได้รับตามแผนที่ความคิด (mapping) ที่ผู้วิจัยร่างไว้
- 3) จัดกิจกรรมเล่าสู่กันฟัง โดยให้กลุ่มตัวอย่าง 1 คน ที่มีความสมัครใจมาเป็นตัวแทนเล่าประสบการณ์การปฏิบัติของตนเองเกี่ยวกับการรับประทานยาต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม และให้กลุ่มตัวอย่างที่ฟังเพื่อนเล่าได้สะท้อนคิดและเปรียบเทียบการปฏิบัติของตนเอง และบันทึกในใบงาน
- 4) ให้ทุกคนเสนอสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อให้มีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม
- 5) ผู้วิจัยนำข้อคิดเห็นที่กลุ่มตัวอย่างเสนอมาทบทวนและสรุปประเด็นปัญหา
- 6) ประเมินผลการผ่านกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจในขั้นตอนที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถบันทึกใบงานตามหัวข้อที่กำหนด และมีความร่วมมือในกิจกรรม กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้วิจัยจะกระตุ้นให้เขียนบันทึกในหัวข้อที่กำหนดให้ครบทุกคน ก่อนให้เข้าร่วมกิจกรรมในขั้นตอนที่ 3 ของการเสริมสร้างพลังอำนาจ
- 7) หลังเสร็จกิจกรรมผู้วิจัยนำกลุ่มตัวอย่างให้เข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไปอีก 1

สัปดาห์

กิจกรรมครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 3) ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างพลังอำนาจในขั้นตอนที่ 3 คือ การตัดสินใจลงมือปฏิบัติ ใช้กลวิธีการให้บุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง กำหนดเป้าหมายที่จะปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ การสนับสนุน อำนวยความสะดวก และให้ใช้แหล่งประโยชน์ที่จำเป็น การให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้แนวทาง รวมทั้งให้ข้อมูลเสริมแรงเชิงบวกเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติ โดยจัดกิจกรรมเส้นทางสู่ดวงดาว ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบข้อดีของความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส ข้อเสียของการขาดวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส ข้อดีของการปฏิบัติเพื่อลดพฤติกรรม

เสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม ข้อเสียของการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม และให้เยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ตัดสินใจเลือกวิถีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง รวมทั้งกำหนดเป้าหมายที่จะปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ

กิจกรรมการดำเนินการประกอบด้วย

- 1) ให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ปฏิบัติในครั้งที่ 2
- 2) ดำเนินกิจกรรมเส้นทางสู่ดวงดาว โดยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนข้อดีของควมมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม ข้อเสียของการขาดวินัยและการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม การปฏิบัติที่ทำให้มีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส และการปฏิบัติเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มลงในกระดาษที่เตรียมไว้และนำไปติดที่กระดาน ในส่วนที่ยังไม่ครอบคลุมผู้วิจัยกระตุ้นให้ช่วยกันคิดและนำเสนอ จากนั้นผู้วิจัยสรุปการปฏิบัติที่กลุ่มตัวอย่างเสนอ
- 3) ให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกวิถีที่เหมาะสมกับตนเอง พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายระยะสั้นว่าจะต้องปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จภายใน 4 สัปดาห์ และกำหนดเป้าหมายระยะยาวก็จะต้องปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตลอดที่รับการรักษา จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันเสนอความคิดเห็นที่จะทำให้สมาชิกในกลุ่มสามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมายที่กำหนดเช่น เพื่อนเตือนเพื่อน ไปสเตอร์เตือน สมุดบันทึกเวลาในการรับประทานยา เป็นต้น และช่วยกันสรุปการปฏิบัติที่สมาชิกในกลุ่มเลือกปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปการปฏิบัติที่กลุ่มเลือกพร้อมแนะนำให้ทุกคนปฏิบัติเพื่อเกิดประโยชน์ต่อกลุ่มตัวอย่าง
- 4) ผู้วิจัยชี้แจงกิจกรรมที่ดำเนินการในระหว่างที่ให้กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติตลอดระยะเวลา 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างปรึกษาได้ตลอด 24 ชั่วโมง ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลทางโทรศัพท์ ให้คำแนะนำในรายที่เกิดปัญหาในการรับยาต้านไวรัส สนับสนุนถุงยางอนามัยให้ใช้อย่างเพียงพอ ให้ข้อมูลเสริมแรงเชิงบวกโดยกล่าวคำชมเชยและให้รางวัลสำหรับผู้ที่สามารถปฏิบัติตามวิธีที่กลุ่มได้เสนอและประสบผลสำเร็จ และโทรศัพท์ติดตามและกระตุ้นการปฏิบัติทุกคนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- 5) ประเมินผลการผ่านกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจในขั้นตอนที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถบันทึกใบงานตามหัวข้อที่กำหนด และให้ความร่วมมือในกิจกรรมกลุ่ม กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้วิจัยจะกระตุ้นให้เขียนบันทึกในหัวข้อที่กำหนดให้ครบทุกคน ก่อนให้เข้าร่วมกิจกรรมในขั้นตอนที่ 4 ของการเสริมสร้างพลังอำนาจ
- 6) ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไปอีก 4 สัปดาห์

กิจกรรมครั้งที่ 4 (สัปดาห์ที่ 7) ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างพลังอำนาจขั้นตอนที่ 4 คือ การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ใช้กลวิธีการยอมรับความเป็นบุคคลและการให้บุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติ โดยจัดกิจกรรมพันธะสัญญาใจ ใช้เวลา 2 ชั่วโมง มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินการปฏิบัติ และสะท้อนคิดถึงผลดีผลเสียของการปฏิบัติ รวมทั้งทบทวนการปฏิบัติที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเพื่อเปลี่ยนให้เหมาะสมกับตนเอง ในกรณี que ปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสมให้คงการปฏิบัติต่อไป

กิจกรรมการดำเนินการประกอบด้วย

- 1) ผู้วิจัยสรุปการปฏิบัติในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างตลอดระยะเวลา 4 สัปดาห์ และมอบรางวัลสำหรับผู้ที่สามารถนำการปฏิบัติที่กลุ่มเสนอไปปฏิบัติและประสบผลสำเร็จ
- 2) ดำเนินกิจกรรมพันธะสัญญาใจ โดยให้กลุ่มตัวอย่างนั่งในท่าที่สบาย ผ่อนคลาย เปิดเพลงเบาๆ ให้ทุกคนหลับตา ทบทวนการปฏิบัติที่ผ่านมา สะท้อนคิดถึงผลดีและผลเสียของการปฏิบัติ และทบทวนการปฏิบัติที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเพื่อเปลี่ยนวิธีปฏิบัติ
- 3) ให้กลุ่มตัวอย่างเขียนพันธะสัญญาลงในกระดาษที่จัดให้ โดยเขียนสิ่งที่ต้องเลิกปฏิบัติ (การปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง) และสิ่งที่ต้องปฏิบัติต่อไปในอนาคต (การปฏิบัติที่ถูกต้อง) เพื่อให้มีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม ผู้วิจัยเปิดเพลงเบาๆ ตลอดการดำเนินกิจกรรม
- 4) ให้กลุ่มตัวอย่างนั่งล้อมวง ปิดไฟ จุดเทียนตั้งไว้ตรงกลาง เปิดเพลงเบาๆ จากนั้นให้เล่าในสิ่งที่เขียนในพันธะสัญญาให้สมาชิกในกลุ่มฟัง และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน
- 5) ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างให้พันธะสัญญา
- 6) ประเมินผลการผ่านกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจในขั้นตอนที่ 4 โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถบันทึกใบงานตามหัวข้อที่กำหนด และร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้วิจัยจะกระตุ้นให้เขียนบันทึกในหัวข้อที่กำหนดให้ครบทุกคน ก่อนให้เข้าร่วมกิจกรรมยุติการเสริมสร้างพลังอำนาจ
- 7) ผู้วิจัยนัดกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมอีก 1 สัปดาห์

กิจกรรมครั้งที่ 5 (สัปดาห์ที่ 8) ดำเนินกิจกรรมยุติกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ใช้เวลา 2 ชั่วโมง มีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปและประเมินกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ประเมินความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม

กิจกรรมที่ดำเนินการประกอบด้วย

1) ดำเนินกิจกรรมยุติการเสริมสร้างพลังอำนาจ โดยผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างร่วมกันสรุปและประเมินผลการเข้าร่วมโครงการ ให้กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงสิ่งที่ประทับใจและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ

2) ให้กลุ่มตัวอย่างทบทวนสิ่งที่ควรปฏิบัติ

3) ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติตามพันธะสัญญา

4) เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม

5) ประเมินผลการผ่านขั้นตอนยุติการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยกลุ่มตัวอย่างร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ทุกคนกล่าวถึงประโยชน์และสิ่งที่ประทับใจในการเข้าร่วมโครงการ

6) ผู้วิจัยนำกลุ่มตัวอย่างประเมินผลหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจอีก 8 สัปดาห์ ในช่วงที่รอการประเมินผลให้กลุ่มตัวอย่างเข้ารับบริการที่คลินิกโรคเอดส์ของโรงพยาบาลตามปกติ

7) ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัย และให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนกล่าวข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการและกล่าวคำมั่นสัญญาที่จะปฏิบัติตามเพื่อให้มีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม เปิดเพลงคำมั่นสัญญาเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ระลึกถึงคำมั่นสัญญาที่กล่าวไว้ จากนั้นผู้วิจัยกล่าวปิดโครงการ

4. ประเมินผลหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจ (สัปดาห์ที่ 16) ดังนี้

4.1 ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม

4.2 เก็บข้อมูลการนับเม็ดเลือดขาวกับเกล็ดชกร เพื่อประเมินความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส

กลุ่มควบคุม ดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างในสัปดาห์ที่ 1 แนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ การได้รับค่าเดินทางในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง และอธิบายขั้นตอนของการดำเนินโครงการ

2. ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม และเก็บข้อมูลการนับเม็ดเลือดขาวกับเกล็ดชกรเพื่อประเมินวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส โดยในการประเมินวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสจะปกปิดทั้งเกล็ดชกรและกลุ่มตัวอย่าง

3. ตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ แนะนำให้รับบริการตามนัด
4. ผู้วิจัยนัดกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งในสัปดาห์ที่ 16 เพื่อประเมินผลหลังดำเนินโครงการ
5. ประเมินผลหลังดำเนินโครงการ โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม และเก็บข้อมูลการนับเม็ดต่อกับเภสัชกร
6. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและปิดโครงการ
7. หลังเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ ผู้วิจัยดำเนินการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่ม เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง เพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และใช้สถิติดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความแตกต่างของข้อมูลทั่วไประหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติ Chi-square test
2. เปรียบเทียบข้อมูลความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยคำนวณค่าความถี่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส ร้อยละ 95 ขึ้นไป เป็นกลุ่มมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส และกลุ่มที่มีความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสต่ำกว่าร้อยละ 95 เป็นกลุ่มขาดวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส ทดสอบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองด้วยการทดสอบ McNemar test และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองด้วยสถิติ Chi-square test
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวี และการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ทดสอบการกระจายของข้อมูลด้วยสถิติ Kolmogorov-smirnov test พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงมีการกระจายข้อมูลเป็นโค้งปกติ จึงใช้สถิติ Paired sample t-test
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวี และการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทดสอบการกระจายของข้อมูลด้วยสถิติ Kolmogorov-smirnov test พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงมีการกระจายข้อมูลเป็นโค้งปกติ จึงใช้สถิติ Independent sample t-test